

31991L0155

22.3.1991

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L76/35

DIREKTIVA KOMISIJE**z dne 5. marca 1991****o opredelitvi in določitvi podrobne ureditve sistema posebnih informacij za nevarne pripravke pri izvajanju člena 10 Direktive 88/379/EGS**

(91/155/EGS)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti,

ob upoštevanju Direktive Sveta 88/379/EGS z dne 7. junija 1988 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih pripravkov ⁽¹⁾, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Komisije 90/492/EGS ⁽²⁾, in zlasti člena 10(2) Direktive,

ker označevanje, ki se zahteva v Direktivi 88/379/EGS, pomeni osnovni vir podatkov za uporabnike nevarnih pripravkov ter jasno in na kratko opozarja na morebitne nevarnosti; ker je treba navedeno označevanje dopolniti s podrobnejšim sistemom informacij za industrijske uporabnike;

ker členu 10 Direktive 88/379/EGS predvideva pripravo sistema informacij v obliki varnostnih listov za nevarne pripravke; ker je poleg tega ta člena določa, da so takšne informacije načeloma namenjene industrijskim uporabnikom in jim morajo omogočiti sprejetje potrebnih ukrepov, ki zagotavljajo varovanje zdravja in varnost pri delu;

ker obstajajo tesne povezave med Direktivo 88/379/EGS in Direktivo Sveta 67/548/EGS z dne 27. junija 1967 o približevanju zakonov in drugih predpisov v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi ⁽³⁾, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 79/831/EGS ⁽⁴⁾; ker je zato zaželeno uvedba sistema varnostnih listov, ki bi se uporabljal za nevarne snovi in nevarne pripravke; ker bodo izvedbene določbe za nevarne snovi določene pravočasno;

ker so potekala posvetovanja s svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu, ustanovljenim s Sklepom Sveta 74/325/EGS ⁽⁵⁾, kakor je bil nazadnje spremenjen z Aktom o pristopu Španije in Portugalske;

ker so določbe te direktive v skladu z mnenjem odbora za prilagajanje tehničnemu napredku direktiv o odpravljanju tehničnih ovir pri trgovanju z nevarnimi snovmi in pripravki,

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

1. Vsaka oseba s sedežem v Skupnosti, odgovorna za dajanje nevarne snovi ali pripravka na trg, bodisi proizvajalec, uvoznik ali distributer, pošlje prejemniku, ki je industrijski uporabnik snovi ali pripravka, varnostni listo, ki vsebuje informacije iz člena 3.

2. Informacije se zagotovijo brezplačno najpozneje pri prvi dobavi snovi ali pripravka, potem pa po vsaki spremembi, ki se izvede zaradi pomembnih novih informacij glede varnosti in varovanja zdravja in okolja.

Nova različica z datumom, označena s „Sprememba:...(datum)“, se zagotovi brezplačno vsem prejšnjim prejemnikom, ki so prejeli snov ali pripravek v prejšnjih 12 mesecih.

3. Varnostnih listov ni treba priskrbeti, kadar so nevarne snovi ali pripravki, ponujeni ali prodajani za splošno uporabo, opremljeni z zadostnimi informacijami, ki omogočajo uporabnikom, da sprejmejo potrebne ukrepe glede varovanja zdravja in varnosti. Varnostne liste se mora predložiti na zahtevo industrijskega uporabnika.

Člen 2

Države članice lahko dajanje nevarnih snovi ali pripravkov na trg na svojem ozemlju pogojujejo z uporabo svojega uradnega jezika ali jezikov pri sestavljanju varnostnih listov iz člena 1.

⁽¹⁾ UL L 187, 16.7.1988, str. 14.

⁽²⁾ UL 275, 5.10.1990, str. 35.

⁽³⁾ UL 196, 16.8.1967, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 287, 19.10.1990, str. 37.

⁽⁵⁾ UL L 185, 9.7.1974, str. 15.

Člen 3

Varnostni listi iz člena 1 vsebuje naslednja obvezne razdelke:

1. identifikacija snovi/pripravka in družbe/podjetja;
2. sestava/podatki o sestavinah;
3. določitev nevarnosti;
4. ukrepi za prvo pomoč;
5. protipožarni ukrepi;
6. ukrepi ob nenamernih izpustih;
7. ravnanje in skladiščenje;
8. nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita;
9. fizikalne in kemične lastnosti;
10. obstojnost in reaktivnost;
11. toksikološki podatki;
12. ekološki podatki;
13. navodila za odstranjevanje;
14. podatki o prevozu;
15. podatki, določeni s predpisi;
16. drugi podatki.

Oseba, odgovorna za dajanje snovi ali pripravka na trg, je dolžna priskrbeti podatke, opredeljene v teh razdelkih. Podatke pripravi v skladu s pojasnili v Prilogi. Varnostne liste se opremi z datumom.

Člen 4

Izvedbene določbe za nevarne snovi se določijo pozneje.

Člen 5

1. Države članice sprejmejo in objavijo predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 30. maja 1991 in o tem takoj obvestijo Komisijo.

2. Ti predpisi začnejo veljati 8. junija 1991.

Vendar se lahko obstoječi informacijski sistemi v obliki varnostnih listov, ki jih uporabljajo nekatere države članice, še naprej uporabljajo do 30. junija 1993.

3. Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklicevanje nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Postopek sklicevanja sprejmejo države članice.

Člen 6

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 5. marca 1991

Za Komisijo

Martin BANGEMANN

Podpredsednik

PRILOGA

NAVODILA ZA SESTAVLJANJE VARNOSTNIH LISTOV

Pojasnila v nadaljevanju se uporabljajo kot navodilo. Njihov namen je zagotoviti, da bo vsebina vsake od obveznih poglavij, naštetih v členu 3, industrijskim uporabnikom omogočila sprejetje potrebnih ukrepov za varovanje zdravja in varnost pri delu.

Podatki morajo biti zapisani jasno in jedrnato.

V nekaterih primerih utegnejo biti potrebne dodatni podatki zaradi raznolikosti lastnosti snovi in pripravkov. Če pa se v drugih primerih ugotovi, da so podatki o nekaterih lastnostih nepomembne ali da jih zaradi tehničnih razlogov ni mogoče pridobiti, je treba razloge za to jasno navesti.

Čeprav vrstni red poglavij ni obvezen, se priporoča zaporedje iz člena 3.

Kadar je varnostni list revidiran, je treba prejemnika opozoriti na spremembe.

1. Identifikacija snovi/pripravka in družbe/podjetja**1.1 Identifikacija snovi ali pripravka:**

Izraz, ki se uporablja za identifikacijo, mora biti enak izrazu, navedenem na nalepki, kakor je določeno v delu II Priloge VI k Direktivi 67/548/EGS.

Če so na voljo drugi podatki za identifikacijo, se tudi lahko navedejo.

1.2 Identifikacija družbe/podjetja

— Identifikacija osebe s sedežem v Skupnosti, ki je odgovorna za dajanje snovi ali pripravka na trg, bodisi proizvajalec, uvoznik ali distributer.

— Polni naslov in telefonska številka te osebe.

1.3 Poleg zgoraj navedenih podatkov navedite telefonsko številko družbe in/ali uradnega svetovalnega organa za klic v sili v skladu s členom 12 Direktive 88/379/EGS.**2. Sestava/podatki o sestavinah**

Navedeni podatki naj omogočijo prejemniku, da takoj prepozna tveganja, povezana s snovjo ali pripravkom.

Pri pripravku:

(a) ni treba navesti celotne sestave (vrste, narave, lastnosti sestavin in njihove koncentracije);

(b) navedejo pa se naslednje snovi skupaj z njihovo koncentracijo ali koncentracijskim območjem, če so navzoče v koncentracijah, ki so enake ali večje od koncentracij, določenih v členu 3(6)(a) Direktive 88/379/EGS (razen če ne velja za primernejšo nižja raven):

— snovi, ki pomenijo nevarnost za zdravje v smislu Direktive 67/548/EGS,

in

— vsaj snovi, za katere veljajo priznane mejne vrednosti izpostavljenosti v skladu s predpisi Skupnosti, vendar zanje ne velja gornja direktiva;

(c) razvrstitev (v skladu s členom 5(2) ali Prilogo I k Direktivi 67/548/EGS) gornjih snovi se navede v obliki simbolov in opozorilnih stavkov (R stavkov), ki se pripišejo glede na njihovo nevarnost za zdravje;

(d) če mora v skladu z določbami člena 7(1) Direktive 88/379/EGS identiteta nekaterih snovi ostati zaupna, se opišejo njihove osnovne kemične lastnosti za zagotovitev varnega ravnanja. Ime mora biti enako kakor ime, ki izhaja iz gornjega postopka.

3. Določitev nevarnosti

Navedite jasno in kratko najpomembnejše nevarnosti, povezane s snovjo ali pripravkom, zlasti kritične nevarnosti za človeka in okolje.

Opišite najpomembnejše škodljive učinke za zdravje ljudi in simptome, povezane z uporabi in možnimi zlorabami snovi ali pripravka, ki se upravičeno lahko predvidevajo.

Podatki naj bodo združljivi s tistimi, ki so prikazani na etiketi proizvoda, vendar jih ni treba ponavljati.

4. Ukrepi za prvo pomoč

Opišite ukrepe za prvo pomoč; vendar je pomembno opredeliti, ali se zahteva takojšnja medicinska oskrba.

Podatki o prvi pomoči morajo biti kratke in lahko razumljive žrtvi, drugim navzočim osebam in osebam, ki dajejo prvo pomoč. Simptome in učinke je treba kratko povzeti. V navodilih je treba navesti, kaj se mora pri nesreči storiti na kraju samem in ali se lahko po izpostavitvi pričakujejo zapozneli učinki.

Nadalje razčlenite podatke glede na različne poti izpostavljenosti, to je z vdihavanjem, zaradi stika s kožo ali očmi in z zaužitjem, na različne podrubrike.

Navedite, ali je potrebna ali priporočljiva zdravnikova strokovna pomoč.

Pri nekaterih snoveh ali pripravkih je morda pomembno poudariti, da morajo biti na delovnem mestu na voljo posebna sredstva za zagotovitev posebne in takojšnje oskrbe.

5. Protipožarni ukrepi

Sklicujte se na zahteve za gašenje požara, ki ga povzroči snov ali pripravek ali nastane v njegovi bližini, z navedbo:

- ustreznih sredstev za gašenje,
- sredstev za gašenje, ki se ne smejo uporabljati iz varnostnih razlogov,
- posebne nevarnosti zaradi izpostavljenosti sami snovi ali pripravku, proizvodom, ki nastajajo pri zgorevanju, nastajajočim plinom,
- posebne zaščitne opreme za gasilce.

6. Ukrepi ob nenamernih izpustih

Glede na vključeno snov ali pripravek utegnejo biti potrebni podatki o:

- *osebnih varnostnih ukrepih, kakor so:*
 - odstranitev virov vžiga, zagotovitev zadostnega prezračevanja/zadostne zaščite dihal, preprečevanje nastajanja prahu, preprečevanje stika s kožo in očmi,
 - *okoljski varnostni ukrepi, kakor so:*
 - preprečevanje izlitja v kanalizacijo, površinske in podtalne vode ter tla, morebitna potreba po opozorilu sosedov,
 - *metode čiščenja, kakor so:*
 - uporaba absorpcijskega materiala (npr. peska, diatomejske zemlje, sredstva za vezavo kislin, univerzalna sredstva za vezavo, žaganje...), odstranjevanje plinov/hlapov z vodo, razredčitev.
- Preučite tudi potrebo po navedbah, kakor sta: „Nikoli ne uporabljajte, Nevtralizirajte z...“.

Opomba: Če je to ustrezno se sklicujte na točki 8 in 13.

7. Ravnanje in skladiščenje

7.1 Ravnanje

Preučite varnostne ukrepe za varno ravnanje, vključno z nasveti o tehničnih ukrepih, kakor so: lokalno in splošno prezračevanje, ukrepi za preprečevanje nastajanja aerosolov in prahu ter požara, vse posebne zahteve ali pravila v zvezi s snovjo ali pripravkom (npr. postopki ali oprema, ki so prepovedani ali se priporočajo) in po možnosti navedite kratek opis.

7.2 Skladiščenje

Preučite pogoje za varno skladiščenje, kakor so: posebna konstrukcija za skladiščne prostore ali posode (vključno z zadrževalnimi stenami in prezračevanjem), nezdružljivi materiali, pogoji skladiščenja (mejna temperatura in vlažnost/območje temperatura in vlažnosti, svetloba, interni plini...), posebna električna oprema in preprečevanje statične elektrike.

Če je to ustrezno, svetujte v zvezi z mejnimi količinami glede na pogoje skladiščenja. Zlasti navedite vse posebne zahteve, kakor je vrsta materiala, ki se uporablja za embalažo/v katerih je snov ali pripravek.

8. Nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita

V tem dokumentu pomeni nadzor izpostavljenosti vse varnostne ukrepe, ki jih je treba sprejeti med uporabo, da se delavčeva izpostavljenost zmanjša na najmanjšo možno raven.

Preden se zahteva osebna zaščitna oprema, je treba sprejeti tehnične ukrepe. Zato navedite podatke o konstrukciji sistema, npr. zaprti/izolirani sistemi. Ti podatki bi morali dopolnjevati tiste iz točke 7.1.

Z viri navedite vse morebitne posebne kontrolne parametre, kakor so mejne vrednosti ali biološki standardi. Navedite podatke o priporočenih postopkih rednega spremljanja (monitoringa) in dodajte vire.

Kadar je potrebna osebna zaščita, opredelite vrsto opreme za zagotovitev ustrezne in primerne zaščite:

— *Zaščita dihal:*

pri nevarnih plinih, hlapih ali prahu upoštevajte potrebo po ustrezni zaščitni opremi, kakor so zaprti dihalni aparati, ustrezne maske in filtri.

— *Zaščita rok:*

opredelite vrsto rokavic, ki jih je treba nositi pri ravnanju s snovjo ali pripravkom. Po potrebi navedite vse morebitne dodatne ukrepe za zaščito kože in rok.

— *Zaščita oči:*

opredelite vrsto zahtevane opreme za zaščito oči, kakor so: zaščitna stekla, zaščitna očala, zaščita za obraz.

— *Zaščita kože:*

če je poleg rok treba zaščititi tudi kak drug del telesa, opredelite vrsto in kakovost potreben zaščitne opreme, kakor so: predpasnik, škornji in popolna zaščitna obleka. Po potrebi navedite posebne higienske ukrepe.

9. Fizikalne in kemične lastnosti

Ta oddelek vključuje naslednje podatke, kjer je to ustrezno, o snoveh ali pripravkih.

Videz:

navedite agregatno stanje (trdno, tekoče, plinasto) in barvo snovi ali pripravka ob dobavi.

Vonj:

če se vonj zazna, ga na kratko opišite.

pH:

navedite pH vrednost snovi ali pripravka ob dobavi ali v vodni raztopini; pri pripravku navedite koncentracijo.

Vrelišče/območje vrelišča:

Tališče/območje taljenja:

Plamenišče:

Vnetljivost (trdno, plinasto):

Samovnetljivost:

Eksplozivnost:

Oksidacijske lastnosti:

Parni tlak:

Relativna gostota:

Topnost:

— topnost v vodi

— topnost v maščobi (topilo – olje (opredelite)):

Porazdelitveni koeficient: *n*-oktanol/voda:

V smislu Direktive 67/548/EGS

Drugi podatki:

Navedite pomembne varnostne parametre, kakor so gostota hlapov, sposobnost mešanja, hitrost izparevanja, elektroprevodnost, viskoznost itd.

Zgoraj navedene lastnosti je treba določiti v skladu s specifikacijami dela A Priloge V k Direktivi 67/548/EGS ali s kakšno drugo primerljivo metodo.

10. Obstočnost in reaktivnost

Navedite obstojnost snovi ali pripravka in možnost poteka nevarnih reakcij, ki nastopijo pod določenimi pogoji.

Pogoji, ki jih je treba preprečiti:

Naštejte pogoje, kakor so temperatura, tlak, svetloba, tresljaji itd., ki lahko sprožijo nevarno reakcijo, in po možnosti navedite kratek opis.

Materiali, ki se jim je treba izogibati:

Naštejte materiale, kakor so voda, zrak, kisline, baze, oksidanti ali katera koli druga posebna snov, ki lahko sprožijo nevarno reakcijo, in po možnosti navedite kratek opis.

Nevarni produkti razgradnje:

Naštejte nevarne snovi, ki nastajajo v nevarnih količinah pri razgradnji.

Opomba: Posebej upoštevajte:

- potrebo po stabilizatorjih in njihovo navzočnost,
- možnost nevarne eksotermne reakcije,
- pomen spremembe agregatnega stanja snovi ali pripravka za varnost, če obstaja,
- nevarne produkte razgradnje, če obstajajo, ki nastanejo pri stiku z vodo,
- možnost razgradnje v neobstoječe produkte.

11. Toksikološki podatki

Ta oddelek obravnava potrebo po kratkem, vendar popolnem in razumljivem opisu različnih toksikoloških (zdravstvenih) učinkov, ki lahko nastopijo, če uporabnik pride v stik s snovjo ali pripravkom.

Vključite zdravju škodljive učinke zaradi izpostavljenosti snovi ali pripravku na podlagi izkušenj in ugotovitev znanstvenih poskusov. Vključite podatke o različnih načinih izpostavljenosti (vdihavanje, zaužitje, stik s kožo ali očmi) in opišite simptome, povezane s fizikalnimi, kemičnimi in toksikološkimi lastnostmi.

Vključite znane zapoznele in takojšnje učinke ter kronične učinke po kratkoročni in dolgoročni izpostavljenosti: na primer pojav preobčutljivosti, rakotvornost, mutagenost in strupenost za razmnoževanje, vključno s teratogenostjo in narkotičnimi učinki.

Ob upoštevanju že navedenih podatkov v točki 2 „Sestava/podatki o sestavinah“ utegnejo biti potrebna napotila na določene posebne zdravstvene učinke nekaterih sestavin v pripravkih.

12. Ekološki podatki

Predložite oceno morebitnih učinkov, obnašanja in razporeditve snovi ali pripravka v okolju.

Opišite najpomembnejše značilnosti, ki bi utegnile imeti učinek na okolje zaradi narave snovi ali pripravka in verjetnih načinov uporabe:

- mobilnost,
- obstojnost in razgradljivost,
- zmožnost bioakumulacije,
- strupenost za vodno okolje in drugi podatki v zvezi z ekotoksičnostjo, na primer obnašanje v napravah za čiščenje odpadkov.

Opombe

Do sprejetja meril za presojo vpliva pripravka na okolje, se podatki v zvezi z gornjimi dejavniki navedejo za snovi, razvrščene med nevarne za okolje, ki so navzoče v pripravku.

13. Navodila za odstranjevanje

Če odstranjevanje snovi ali pripravka (presežek ali odpadki, ki izhajajo iz predvidene uporabe) pomeni nevarnost, se navedejo opis teh ostankov in podatki o varnem ravnanju z njimi.

Navedite ustrezne metode odstranjevanja snovi ali pripravka in morebitne kontaminirane embalaže (sežig, recikliranje, odlaganje na odlagališča itd.).

Opomba

Sklicujte se na vse določbe Skupnosti v zvezi z odpadki. Če jih ni, je priporočljivo opozoriti uporabnika na to, da lahko obstajajo veljavne nacionalne ali regionalne določbe.

14. Podatki o prevozu

Navedite vse posebne varnostne ukrepe, ki jih mora uporabnik poznati ali izpolnjevati v zvezi s prevozom ali prevoznimi sredstvi znotraj ali zunaj svojih poslovnih prostorov.

Navedejo se lahko dodatni podatki, ki so predvideni v Priporočilu Združenih narodov in drugih mednarodnih sporazumih o prevozu in pakiranju nevarnih snovi.

15. Podatki, določeni s predpisi

Navedite podatke z etikete v skladu z direktivami v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi in pripravkov.

Če za snov ali pripravek iz varnostnih listov na ravni Skupnosti veljajo posebne določbe v zvezi z zaščito ljudi in varstvom okolja (npr. omejitve trženja in uporabe, mejne vrednosti za izpostavljenost na delovnem mestu), je treba te določbe, kolikor je to mogoče, navesti. Prejemnike je treba opozoriti tudi na obstoj nacionalne zakonodaje, s katero se izvajajo te določbe.

Priporočljivo je tudi, da so v varnostnem listu prejemniki opomnjeni naj upoštevajo morebitne druge nacionalne ukrepe, ki so ustrezni.

16. Drugi podatki

Navedite morebitne druge podatke, ki so lahko pomembni za varnost in zdravje, na primer:

- nasvete za usposabljanje,
- priporočene uporabe in omejitve,
- nadaljnje informacije (pisna napotila in/ali kontaktno mesto za tehnične podatke),
- vire ključnih podatkov, uporabljenih za sestavo varnostnega lista.

Navedite tudi datum izdaje varnostnega lista, če ni naveden drugje.
